

РАДОВА

Тижасові умови передплати на 1918 рік.

3 міс.	6 міс.	9 міс.	1 рік
30 р.	20 р.	10 р.	

Передплату приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (для зміни домітки прикладати стару адресу).
НА УВАГУ АВТОРАМ: статті неухвалени до друку редакція не повертає.
 Адреса редакції й контори:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.
 Телесон редакції 64—80. Почт. скринька № 373.
ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
 Виходить щодня, окрім пonedілок і днів після великих свят

Умови друкування оголошень.
 На 1 сторінці 2 карб. — кон
 на 1 рядок з 1 рядком ліній за
 кожний раз.
 Особам, що публікують праці за оголо
 шенням побільше як з 3 рядків
 шк. 2 карб. за 1 раз.
 Контора відкрита від 10—6 год
 дня
 Ціна окремого 45 к.
 № у Києві
 В провінції і 45 к.
 на вокзалах

№ 224.

Четверг, 28 (15) листопада 1918 року.

№ 224.

Співробітники газети „Нова Рада“ обняті глибоким сумом з приводу передчасної смерті
Наталі Дмитрівни Ніковської
 висловлюють своє спочуття родні й близьким небіжцям.

Служащі контори газети „Нова Рада“ висловлюють свій глибокий жаль з приводу довшасної смерті
Наталі Дмитрівни Ніковської.

Пом. присяжного адвоката Кирило Михайлович Панченко - Ча
 ленко з сям'єю висловлює свій глибокий жаль з приводу дов
 часної смерті
Наталі Дмитрівни Ніковської.

Другий Городський Театр.
 Український Театр під орудою М. К. Седовського Олександрівська 12.
 Сьогодні 28-го листопада **Дві сем'ї** драма на 4 д. з співа. Кропивницького;
 в четверг 29-го ВЕСТАЛАННА, 30-го ГАНДЗЯ.
 Квитки прод з 11—2 г. дня і з 5—9 г. веч. Початок о 7 3/4 год. веч.

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.
 Театральний Дім. В. Васильківська вул.
 Сьогодні 28-го листопада **РОЗБИЙНИКИ**, 29-го 1) ПРИЯТЕЛІ 2) НА ПЕРШІ
 в четверг 30-го УРІЄЛЬ АКОСТА.

МОЛОДИЙ ТЕАТР Четверг 28 листоп. ЦАРЬ ЄДИП.
 П'ятниця 29 " НАНДИДА.
 Субота 30 " ЦАРЬ ЄДИП.
 Неділя 1 грудня МОЛОДІСТЬ.
 Початок о 7 годні вечора. Квитки продаються з 11—1 і з 5—9 годні.

ДЕРЖАВНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР
 Мерингівська 8.
 Четвер 28-го листопада 1918 р. **ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ ЛІСОВА ПІСНЯ**
 ЛЕСЯ УКРАЇНКА драма-феєрія на три дії і пролог. П'єсу ставить Борис Крижницький. Декорація і костюми по малюнкам художника Михайла Михайлова. Участь беруть: Вип. Александров Олександр, Борисоглібська Ганна, Гаккебуш Любов, Дорощенко Наталія, Замітковський Іван, Каргальський Сергій, Коваленко Прохор, Кречетов Василь, Маринич Грицько, Ніженська Галина, Пальківський Северин, Половко Наталія, Тиньшій Михайло, Ярошеско Людмила, Діти: Іванів О., Антошок І., Свірига Л., Сахно М., Кришук Я., Іванчук Г. Помічник режисера Грицько Маринич, Суфльор О. Павленко.
 П'ятниця 29-го листопада **Лісова пісня** (вдруге). Субота 30-го листопада **Лісова пісня** (втретє) уч. беруть: Александрів Олександр, Батія Кир Івга, Борисоглібська Ганна, Герет Софія, Дорощенко Наталія, Замітковський Іван, Каргальський Сергій, Коханенко Євген, Кречетов Василь, Маринич Грицько, Махницька Марія, Ніженська Галина, Остапівський Олександр, Пальківський Северин, Половко Наталія; Діти: Іванів О., Антошок І., Свірига Л., Сахно М., Кришук Я., Іванчук Г.
 Неділя 1-го грудня **Візник Геншель.** Поведілок 2-го грудня **Візник Геншель** (вдруге). Початок вистави о 8 годні вечора. Квитки продаються з 24-го листопаду в касі театру від 11—4 і від 6—10 веч. Після підняття завіси вхід в залу безумовно забороняється.

Оголошення

від утвореної Міністерством Продовольства Комісії по ліквідації справ Київського Продовольчого Комітету.

Цим подається до загального відома, що всі особи та установи, які перебувають у борю перед Комітетом в якійсь сумі, в протязі місяця з дня опублікування цього оголошення в тижневій газеті повинні внести в касу особовоуповноваженого по продовольству м. Києва, на рахунок Ліквідаційної Комісії, всі належні з них суми, в противному разі Комісії належні суми будуть вискані судовим порядком, разом з тим всі установи і особи, яким належить якісь суми (поставщики, підрядчики, бушні служачі і т. д.) від Комітету, запрошуються заявити ліквідаційній Комісії свої вимоги з приложенням оправдуючих документів Ліквідаційної Комісії (Київ, Хрещатик, № 2, кімната № 53) також впродовж місяця з дня опублікування цього оголошення; всі вимоги заявлені пізніше указанного строку, будуть заставлені без розгляду.

Голова Комітету С. Григоревич Барський.

3—1420—1

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ БАНК

Правління і Центральна Контора Хрещатик 27.
 Телефонні: Правління 62—19; Центр. Контори: загальний 64—34, Оперативної залі 39—46, Директ. Конт. 62—18
 Товарний Відділ Думська площа 4, власний будинок. Тел. 64—36
 Відділи: в ЖИТОМИРІ, КАТЕРИНОСЛАВІ, ОДЕСІ І ПОЛТАВІ.
 Телеграфні адреси: Правління, Центральної Контори і Відділів „УКРАЇНБАНК“; Товарного Відділу Київ, „УКРАЇНБАНК“.
 Банк проводить операції щодня, від 10-ти до 3-х годин дня.
 Банк платить по владках та біжучих рахунках від 4 1/2% до 6%.
 Банк платит по владках та біжучих рахунках від 4 1/2% до 6%.
 —1311—7

Вінницький союз споживчих товариств Вінниця, Вокзальна пл., вл. дін.
 Приймає вклади од окремих осіб і ринк. інституту, — урядових, громадських і приватних.
 а) вестроковим і на строк до 6 місяців 6%
 б) на строк од 6 до 12 місяців 7%
 в) на строк од 1 року і більше 8%
 30—01110—31

Потрібно переносна залізниця типу **ДЕКОВІЛА** до 500 сажнів довжиною і до ней: 20 вагончиків, 3 поворотних круги, 2 стрілки та повний комплект іншаль (дерев'яних або залізних) і решта приладдів за дия з'єднання часті.
 Адреса: Полтавська Спілка Споживчих Товариств м. Полтава. 15—1418—1

Урядове повідомлення.

Український уряд довідавшись, що серед німецького гарнізону розсюсюджують чутки, нібито уряд намісє затримувати одправку німецького війська до рідного краю, не даючи їм можливого числа рухомого складу. Ці чутки настільки безглузді, що тільки злуомисність могла їх придумати. Українська держава ні з якого боку не може бути заінтересована в удержанні на своїй території німецького війська, бажання котрого повернутися до рідного краю—для всіх зрозуміє. Німецьке військо встановило й підтримувало на Україні порядок, заслуживши нам нашу подяку. Український уряд од свого імені та імені пана гетьмана рішуче заявляє, що з його боку вживаються всі заходи, щоб полегшити повернення німецького війська додому.

Regierungsanzeige.

Es ist zur Kenntniss der Ukrainischen Regierung gelangt, dass innerhalb der Deutschen Garnison Gerüchte Verbreitung finden, als ob die Regierung absichtlich den Abtransport der deutschen Truppen in die Heimat verzögere, indem sie das notwendige rollende Material vorenthält.
 Diese Gerüchte sind so sinnlos, dass nur die Böswilligkeit sie erfinden konnte.
 Der Ukrainische Staat kann keinerlei Interesse daran haben, die deutschen Truppen, deren Verlangen nach der Heimat zu kommen jedem begreiflich ist, innerhalb seiner Grenzen zurückzuhalten.
 Die deutschen Truppen haben in der Ukraine die Ordnung wiederhergestellt und auch bis jetzt erhalten, wodurch sie uns zum Dank verpflichtet haben.
 Die ukrainische Regierung erklärt in ihrem und des Herrn Hetmans Namen aufs bestimmteste, dass ihrerseits alle Massnahmen getroffen werden zur Erleichterung der Heimkehr der deutschen Heeresverbände.

Обіжник.

Цим оголошується, що 1) Накази Головнокомандуючого можуть друкуватися в газетах тільки спереду тексту з вказівкою повного оглаву, дати, номера та підпису, при тому шрифтом не дрібніше шрифту головних статтів (корпус), прийнятого газетою. 2) Оперативна сводка штабу Головнокомандуючого може бути надрукована тільки за підписом „Генерал-Квартирмейстер“ (не вказуючи його фамилії). 3) Ніякі зміни в тексті приказів і сводок а тим більше вілних переказів ні в якому разі не дозволяється. 4) Всякі розмови співробітників газет з урядовими особами високого громадського та тим більше військового управління можуть бути надруковані не иначе, як після залевнення тексту розмови підписом особи, котра її дала, чи військового цензурним відділом, перелічне повідомленням про факт розмови. 5) На листах газет, котрі висуваються після перегляду їх військово-цензурними установами, повинні бути зроблені набором, перед підписом відповідального редактора, підписи: „Дозволяється військовою цензурою“, з вказівкою числа, місяця і року, дня дозволу друкуваного тексту.

візкою числа, місяця і року, дня дозволу друкуваного тексту.
 Начальник Військово Цензурного відділу при Штабі Головнокомандуючого підполковник (підпис).

Спростування.

В оповіщеному цього числа наказі пана гетьмана про призначення головнокомандуючим війна озброєними силами на території України генерал-лейтенанта князя Долгорукова помилюво було випущено два таких рядки. Надруковано: „Вся територія України лишається театром військової діяльності“, треба читати „Вся територія України лишається театром військової діяльності, через що всі цивільні власті підлягають генерал-лейтенантові князеві Долгорукову“. Військового міністра генерал-лейтенанта Шудкой.

Заміць пе едоволі.

Д. Александров у „Нашемъ Пути“ пише:
 „Ма ще недавно пережили добу планомірної українізації, ще недавно нас усіх стригли під один гребень“. Думаємо, що по тій стрижці не треба було авторові цих рядків довго чекати, щоб волосся виросло: то тільки ознака хорошого тону в російській газеті вимагає танцювати конче од „примусової українізації“. Але почавши одзвичайно пачі, д. Александров далі висловлює цілком справедливі думки.
 „Мимоволі повстає питання, чи не піде за цією добою нова доба, що означить себе повною і всесторонньою русифікацією; хотілося б застерегти од цього лиха, яке повинно бути не самим українським лихом, але й руським, і в хвилю цієї напруженої остроти хочеться все-таки сказати, що українська національна ідея таки існує, що існує й українське національне почування і що до його конче треба ставитися з тією пошаною, на яку воно заслугоує. Українська народна стихія, що її так уперто одкидають в російських шовіністичних кругах, стихія історично викристалізована в українській мові, являється не тільки національною вартістю народа України, але і вселюдською. Недотені обивателі і тепер ще пускають свої дотепи над мовою, але з мови цієї—величезний духовний азбуток українського народа, і коліс вова повинна стати одним з найкоштовніших джерел вселюдської цивілізації“.

Це—абстракція, на яку здобуваються з того боку одиниці. Практичні ж люде практично й міркують. Як саме вони міркують, бачимо з опублікованого в „Голосі Києва“ заклику „Комітета по созыву національного русского съезда южной России“, на чолі якого стоїть свого роду летючий голендерець, В. Шульгин. „Настав час,—пишуть ці практичні люде,—голосно й рішуче сказати це (звичайно—що Ред.), настав час ділом показати, що з українства не нація, а політична партія, і що Малоросія, разом з рештою південної Русі одкидається політичного сепаратизму, стоїть на завоїті нашого славного й великого гетьмана Богдана Хмельницького і твердо й переконано обстоює збереження політичної й культурної єдності з Росією“. Далі йде програма з'їзду,—хороша програма:

1) велико-осесі, малоросси і б'ю-орусси представляють собою в'їтні єдиного руського народа.

2) руській літературній мові і руській культурі являються плодом трудів и досягнень всіх трьох в'їтвей руського народа равно близким, родным и дорогим для всіх их, и 3) Южная Русь является нераздельной частью единой, неделимой России. Отже бачимо, що воскресають і з усіх щілинок лізуть „богданівці“, —ті „богданівці“, що свого Богдана сотворили по ілювійському образу і подобию. І певна річ, що їх абстракціями не звабиш: занадто вони практичний народ. І коли б цим практикам роги, то звичайно од України вже нічого не лишалось б. Але маємо сміливість думати, що роги вони таки не мають і руки у них все одно короткі... Один—другий донос сплетуть на зразок покійного „Кієва“ а далі... далі треба працювати. Практичні-ж люде тим і практичні, що вони не працюють, а спекулюють.

Холодної крові!

Ніщо не потрібно нам тепер так як ясність думки. Маємо вирішити одно велике питання—питання нашої найближчої тактики. „Опportunізм чи принципіальність?“—так це питання можна сформулювати. В широкіх колах, в залежності від політичного темпераменту, opportunізм преривається або до угодовости або до найвищої політичної мудрости; принципіальність—або до найбільшої чесноти або до політичного кретинизму. І одно, і друге—не слушно. В 1871 році, французська конституанта, що складалася переважно з монархістів, проголосила республіку, бо за тодішніх обставин принципіальність була—ідіотизм. В 1793 році виступати (як це робили жирондисти) проти принципіальних монтаньярів було наївністю, бо їх робота, при тодішній укладі суспільних сил була роботою дурного, засудженого згори на невдачу.

На цих прикладах повинні ми вчитися. Opportunізм, в його новітній, Кирило-Методєвській формі, тепер восім не диктується обставинами момента. Він був би на місці, коли б українська політика, як в 1709 році, уперлася-б о vis major, котру хотіли зломити—значило б бути божевільним. Але такої vis major ми перед собою не бачимо, а коли хто її й бачить, то певно терпіти на галлюцинацію. Читайте лиш „Голос Києва“ і „Вечер“ і зобачите, що ідея Костомарова і Куліша, вишкєна тепер на своїм прапорі іншими, зовсім до того не попликаними людьми—є мертва ідея.

Дух самопосвяти, енергія діла, віра у власні сили, в національний геній народа—всього цього даремно шукатимемо з тамтої сторони. Іх замінняє—фраза, ординарність полеміки, вбожество думки—і звичайний, кепсько укритий страх. Як мало це все подібне до vis major, котрою страхають нас перелікани на смерть люде і який кепський це матеріал для якого-б то не було будування!..

Наші „будівничі“ вказують нам з гордістю на „Ернєста Репана“, „Люсі“, „Блєссона“, на всякі авторитетні заяви і розсипаються кілометровими статтями на тему—„sauf aux all'és“.

Добре! Цю формулу можемо прийняти й ми, але не треба забувати, що маємо не тільки les all'és, але й the allies! Поки що на авансцені видко перших, бо тепер ходять про галаз, але коли прийде пора діла, то задаватимуть тон други. І тоді—я є певний—многі з наших приятелів переконаються, що від часів адмірала Жерве і Лубє—багато води уплинуло, і що засади президента сполучених держав зовсім не такі вже приємні для п. п. Милокувих і сфимовських. Це і є друга причина, чому ми не потребуємо лишати наші позиції і йти на компроміси.

Третя причина—це та обставина, що взаємні відносини між союзни-

ками не ті, які були в 1914, навіть в 1915 або 1916 роках. У Варшаві свідить Пилсудський, у Львові—Кость Левіцький, а коли завтра й сяде хтось інший, то ним не буде гр. Вобрицький. У Києві на респіт—скорю буде Яно. В Москві—знаємо хто. Все це зовсім, зовсім інакше, як було два-три роки тому. І через те луна, яку матимуть голоси Мількович при есентуальних регулюванні східно-європейських справ, не буде така голосна, як вона була б тоді, коли б... і т. д.

Все це маємо взяти на увагу, заким зробимо собі—як це радять де які мудреці—характері. А таким характері і була б політика опортунізму, політика заміни своїх ідеалів старими вирило-методівськими прапорами.

Серед українського селянства, в наслідок усім відомих причин, намірилося багато большевицького елементу. З ним муємо боротися, але й твердо пам'ятати, що без української демократії, без її пласта—порядок у краю нікому привернути не вдасться. Це ми постаємо, на підставі засади *de ut des*, вяснити ах *alliés*, котрі, як доносять газети, рушають з Салонік, Будапешту і Занзібару—в напрямку на Київ...

Українська ідея міцніша і шанси для її безкомпромісного виявлення більші, ніж думають многи лекходохи. Не забуваймо цього і пам'ятаймо, що великі видаються нам такими часто лиш тому, що ми стоїмо перед ними на колінах.

Ні, час „пакуватися“ для нас ще не настав...

Др. Д. Денцов.

До реставрування св. Софії київської.

Мистецтво, як кажуть, дзеркало життя. Воно на своїх творах виразно відбиває не тільки стиль творця, а також і стиль школи до якої належав творець, стиль тої епохи, в якій розвивулась та школа, стиль того народу й країни з якого вийшов, чи де творив мистець...

А коли пам'ятник мистецтва через якісь зовнішні причини терпить якусь зміну—то й ті зміни характерні, кожна з'являється з свого моменту. По таких пам'ятках ми часом можемо, краще ніж по писаному, читати історію того народу—творця—за відповідний період. Найкраще ці загальні твердження ілюструє дорожочина пам'ятка нашого мистецтва—св. Софія київська. На протязі дев'яти віків свого життя цей храм відчував і одбивав на собі горе і радість народу українського. Отой образ „чайки-небоги“ завше вітав над численними башнями святої Софії.

Тільки перший вік, вік молодості, коли міцно стояв київський князівський „стіл“, церква—митрополія пишалась своєю дивною красою, своїми великими багатствами—„златом і сребром і посудом церковним“. Який був той первістний вигляд св. Софії напевне не відомо, бо з того часу нема докладних описів, малюнків, але й пізніші описи (з перекладів) 1593 р. дають величаву картину. „Храм був збудований розкішно і не мав він ціни. Не тільки сама будівля храма була поставлена з каміню, похожого на халцедон, а і в середині він був оздоблений образами святих з золочених та емальованих камінців різних кольорів... Зверху він має дванадцять бань, а тринадцять, ніби лихтарі зноситься над середньою церквою. В середині ця остання баня прикрашена чудовими мозаїками чотирьох євангелістів і інших апостолів і прекрасно освітлює мало не всю церкву. Чимало людей вгодні з тим, що в цілій Європі нема храмів, які б дорогоцінність і майстерність прикрашували б вище царгородського й київського“. З пізнішого (1596 р.) опису додамо—„ця прекрасна будівля, притвор і колона якої з мармуру, порфіру і алебастру...“

Коли до наведених рядків додамо, що автором перших був польсько-католицький єпископ Верещинський, а останній рядок—секретарь короля Сигізмунда III—Гейденштейн,—тоб-то люде освічені й чужоземні, які свідчили могли не дохвалити, ніж перехвалювати пам'ятку нашого мистецтва,—то можна гадати й по тим їх описам, який той дивний був твір—св. Софія в час свій золотий!

Але, як зауважувалося, та золота доба була не довга як для київського князівства, так і для його „митрополії“. Зав'язався довгий, предовгий „спор“ южань св.

сверянами“, який, до речі сказати, відчуваємо й досі. Почалась боротьба за Київ, як за „стіл“ так і за „митрополію“. В 1169 році син Андрія Боголюбського Мстислав взявши Київ на шит, оддав його на грабїж, при чому була ограбована й св. Софія. 1203 року Юрій Ростиславич, захопивши Київ, пограбував „і митрополію св. Софію“. Татарський напад 1240 року теж чимало шкоди вчинив храму, хоч і не зруйнував, як то раніше думали, але „митрополія“ з тих часів лишилась, по вислову кн. Вітовта, удовою. Митрополіти, що жили біля сільнішої влади—у Володимирі й Москві, „пришедше изь Москвы о семь только пекутся еже обрѣте, что красно въ св. Софїи, себѣ взяти“. Не покращало становище св. Софії і після одліу литовсько-київської митрополії од московської, бо митрополіти нові жили, як і князі, у Вільні. Отже завдяки „плохому прамотру и равнодушїю господь греческой вѣры“ церква стала руйнуватись, а чому ще сприяли напади кримських ханів—Єдігея (1416 р.) й особливо Менглі Гірея (1482 р.).

Літописі переказують, що з награбованої здобичі Менглі-Гірей одслав на подарунок своєму спільникові московському князеві золоту чашу й діскас, взяті з Софійського собору. Лишки з цінностей храму, навіть „камєнь тесаное на столбахъ и сводахъ“ було роїбрано з руїн під час боротьби за його між уніятами й православними і Петро Могила од'брав св. Софію (1633 р.) „безкровною, украшенія внутренняго и вишнїяго, св. иконъ св. сосудовъ, и св. одеждъ и единого не имѣющою“.

Голі, напів зруйновані, з порушеною мозаїкою і пошкодженими фресками, стіни остались після шести віків од тої пишної-величавої будівлі, нагадуючи своїм виглядом, пройдену за той час історичну путь народу українського.

Гр. Тисяченко.

Події на Буковині.

(Лист з Чернівців).

У склад „Української Національної Ради“, вибраної на з'їзді у Львові дня 19-го жовтня, увійшли також представники Буковини, а саме всі парламентарі та соймові послы і представники партій: Володим. Федорович, др Микола Драгомирецький і Омель. Іванецький від національно-демократичної партії; др Мирон Кордуба, др Клавд. Біляцький і др Роман Цегельський від народної; Омель. Безпалко, М. Андрияшук і М. Сорочевич від соціал-демократичної й Іларій Карбуляцький від радикальної партії. Всі ті представники разом утворили окрему Буковинську Секцію Української Національної Ради з осідком у Чернівцях. Першим заходом буковинської делегації було—перевести сильну організацію в краю та поробити відповідні підготовчі кроки, щоб по думці універсалу цїсаря Карла I з дня 19-го жовтня пер-брати красу управу в свої руки. В тій цілі делегація відбувала щоденно засідання та вибрала для всяких справ спеціальні комісії (адміністративну, міжнародну, фінансову, регуляційну, редакційну), котрі р звиняли живу діяльність. Дня 8-го листопада відбулося в Чернівцях величаве віче. Майже 10.000 народа з'їхалося з усіх уездів Буковинської України так, що наради велася рівночасно в чотирьох різних залах, де відтак ухвалено резолюцію про злуку української частини Буковини з другими українськими землями. Вернувшись на увагу, що Буковину заселює ще й румунський народ, буковинська делегація У. Н. Р. бажала порозумітись з представниками буковинських Румунів в справі ліквідації давнього австрійського режиму і переведення справедливого поділу краю. Ті змагання довго не доводили до цілі, бо між самими Румунами не було єдності. З клубом парламентарних румунських послів, котрого представником у Чернівцях був тоді др Аврель Ончул (нині сидів у Відні), переговори йшли гладко, але вступила друга, несприятельна румунська партія під проводом багатого поміщика Янку Флондора, яка завзято стояла на тім, що Буковина—це неподільний румунський край. Вона домагалася, щоб австрійське правління управу краю передало Румунам, а що в-по політ Румуни мали до задоволення загальному миру передати від себе українцям управу „безоумівно українських“ частин. На таку розважку справи, яка буковинську Україну призначала б нею то власністю Румунів, Буковинська делегація ніяк згодитися не могла. Коли-ж переговори з др-ом Аврелем Ончулом довела до бажаного кінця, Буковинська делегація української національної ради пе-

ребрала дня 6 листопаду українську частину Буковини враз з Чернівцями в свої руки, передаючи управу своєму комісареві Омельянові Поновичеві і його заступникові дру Залозецькому. Управу румунської частини краю перебрав др. Аврель Ончул, як румунський і місар. Поновичеві і Ончулові передав урядування дотеперішній австрійський президент краю гр. Ендорф, про що списано окремі протокол. За підставою до поділу краю взяли національний перепис з 1910 р., йрлічючи всі місцевости з українською більшістю до української території, з румунською до румунської, міста з більшістю жидівською і чужі (німецькі, мадзьорські) колонії мали заявитися, чи хотять прийти до української чи до румунської частини. Ціла переміна правління відбулася зовсім супокійно, не виликаючи нігде одвертого спротиву.

Та недоволеною осталася несприятельна румунська партія пана Янку Флондора. Бачучи, що в краю воле не має сили, щоб повалити новий порядок, вона обернулася до королівського румунського правління в Ясах з домаганням оружної підмоги. Як приходу до інтервенції королівського румунського війська висунено, що немов би на Буковині проклянувся большевик, вибухла анархія, що загрожуює спокоєві і ладові. На ділі ж ніякої анархії не було, бо Буковинська делегація Української Нац. Ради зложила в Чернівцях малий військовий відділ, котрий утримував лад у місті, та зорганізувала по селах місцеві міліції. Тільки у південній, румунській частині краю, в Сучаві, Сторожинці і Кімполонгу прийшло до невеличких рухів, але й там за допомогою кількох жандармів легар привернено порядок.

Та королівське румунське правління в Ясах мабуть тільки ждало на такий заклик, щоб легким коштом поширити границі своєї держави. Дня 8-го листопада появилася над Чернівцями літак і став розкидати по місті прокламації. Цєю прокламацією генерал Задік заповів прахід королівського румунського війська, щоб придушити лавуюче на Буковині безладдя та анархїю. Буковинська делегація УНР. відповіла на прокламацію письмом, у котрім доводила до відома генерала, що вона від 6-го листопада перебрала українську частину Буковини під свою верховну владу, що в тій частині краю лавує лад і порядок і що з огляду на це всяка інтервенція королівського румунського війська зайва; коли ж би він, генерал, вважав по-за тим за відповідне посунути свою армію на українську землю, Українська Національна Рада буде прислапувана зложати проти того рішучий протест і довести його до відома українського правління у Києві, а також до відома держав порозуміння (Англїї, Франції і ін.). Цей лист перевезли два члени Буковинської делегації (др. Кордуба і Радомський) уночі з 9-го на 10 листопада до кор. румунської армії, котру стрінули в Глібоці, 30 км. від Чернівців, отже вже на українській території.

Той же ночі покинув український військовий відділ Чернівці і подався за Прут, бажаччи уникнути конфлікту з корол. румунською армією. Це виїхнувала зараз партія пана Янку Флондора, котра зараз же другого дня чуючи за плямча союзна армію, захопила всі краєві уряди в Чернівцях, узуваючи звіти українських комісарів. Правління над цією (отже й українською) Буковиною перебрав сам Емю Флондор. Протест заступника крайового комісара української частини краю, др-а Залозецького, не знайшов ніякого послуху.

11-го листопада, увійшло королівське румунське військо до Чернівців. Першим їхнім виступом було обсадження Народного Дому, де приміщені головні українські культурні інституції і українська вчительська семінарія (дея дітвч). В найбільших днях після цього заняла румунська армія цілу Буковину аж по границі Галичини. Рівночасно друга частина румунської армії обсадила цілий хотанський повіт бесарабської губернії, що досі оставав під австрійською воєнною управою.

Першим ділом правління пана Емю Флондора на Буковині було проголошення нагдих військових судів у цілій українській частини краю. Супроти того Українська Національна Рада, як найвищий орган влади західно-української республіки вислала до Києва двоє делегатів др-а Мирона Кордубу й Осипа Безпалка, котрі дня 26 листопада вручили українському міністерству закордонних справ меморіял-протест проти окупації Буковини королівським румунським військом і проти режиму пана Емю Флондора, як протів актив грубого насильства суперечного праву кожного народу на самоозначення, проголошеному президентом Вільсоном.

Буковинцє.

Пам'яті Н. Д. Ніковської.

Редакційна сем'я „Нової Ради“ втратила одного з найкращих своїх друзів. Вчора телеграф приніс жалобну звістку, що в Берліні дочасно скінчила своє молоде й прекрасне життя Наталя Дмитрівна Ніковська, котру ми, здається, тільки вчора бачили в Києві, тільки цими днями вітали в стінах нашої редакції...

Загинула чула, яскрава, артистична душа, загинула людина чарівної вдачі, загинула патріотка, що віддала Україні все своє серце.

Перед цією рисою, перед цим патріотизмом небіжка Н. Д. зараз ми з особливою побожністю схляємо коліна, бо всім нам добре відомо, що вона не була українкою з роду. Н. Д. була гречанка, але виросла вона на Україні, повітрям України дихала, степами українськими виховалася, українським горем перенялась і свою нову батьківщину, таку веселу й таку сумну, полюбила всею своєю шляхетною душею. Українкою й такої України вона жила, для неї працювала, для неї виховувала своїх діток, їй присвячувала свої мальовничі ескізи такий патріотизм викликає почуття глибокої поваги та вдячнї.

Останній рік небіжка хорувала на серце, й лікарі посилали її в Швейцарію. Дуже хотілось Н. Д. урятувати своє молоде життя й вона зважилася на таку небезпечну за сучасних умов подорож. Страшенно багато витерпіла вона лиха в тій подорожі, але ж від нього судила доля загинти. Н. Д. скінчила своє життя в Берліні в готелі „Еліт“ од еспаньки, котра біля тижня тримала її в температурі 40°.

Важко вмірати молодій, повній силі душі, а вмірати на чужині, за тисячі верстов од близьких та рідних, за тисячі верстов від батьківщини, від милої України—це горе невимовне. І як раз воно випало на долю бідної Н. Д.

Хай пухом буде тобі земля, наша сестро любя, що з чужого народа прийшла до нас і в чужу землю від нас відійшла. За те світло, за те тепло, якими обдарувала ти всіх, хто мав щастя тебе оточувати та з тобою зустрічатися, тебе не забудуть по-вік.

Ол. Саліковський.

П.

Зійшла за світу, згасла хороша душа, яка круг себе пускала паруси душевного тепла й тієї особливої запашної атмосфери, що творить навкруги інтелігентна, з тонкою організацією, людина. Не був з неї ні громадський борець, ні практичний діяч нашого тужного часу, але такі люде часто бувають потрібні і борцям і діячам, як живе втілення тих ідей, що горами рушають. І середневеличкої громадськ одностудмі, що збірлися вноді коло її огрієлого домашнього огнища, вона зміла бути справжньою душею, зміла надати і практичний роботи і суворий „боротьбі, і планам на майбутність, і гадкам про минуле—того інтимного, сцілющего од буденщини духу, який буває уділом тільки незвичайних істот. М'ягка й лагідна душа не терпіла різких рухів, і мимоволя може своєю особою пом'якшувала суворий побут життя. Мистецька вдача виявлялася в ній надзвичайно яскраво тими м'якими півтонами.

Прийшла до нас з чужого народу. Але не була чужа, не була навіть приймачкою—була вірною Українці, ніж багато рідних дітей. Була зразком—живим, чистим і хорощим зразком того, як українська ідея заповнює до останнього куточка серця навіть чужих людей на Україні, скоро вони виробляють до краю, до глибини своєї тут становище. І це тим натуральніше було для небіжчиці, що мала хорошу, справді людську душу і чисте серце.

Хорошій душі й чистому серцю, українці духом—доземний поклон.

Сергій Єфремов.

Просимо редакцію „Нової Ради“ не одмовити надрукувати слідуючого листа:

Шановний Андріє Василичу! З глибоким зворушенням повідомив про смерть Вашої дружини, просимо прийняти наше сердечне співчуття в Вашім тяжким горі в цей взагалі для нас всіх тяжкий час. Широ Вам віддані: Н. Суровцова, Г. Гасенко, О. Полюга, А. Га-

лип, А. Яковлів, І. Мірний, І. Красковський, М. Ткаченко, О. Карпинський, П. Скряпчинський, О. Йіхельман, В. Орєнчук і М. Левіцький.

Між иншим.

Всякій людині зрозуміло, що я це зовсім не я, що мене на світі знав не було не має і бути не може та, що коли ж й говорю иншою мовою од других, то однаково я це все одно що вони. і наслідки їхніх учинків, то результат моєї власної праці. Ну й шука, читаю мій, скажу вам... такого не верзлося мені навіть під двадцять п'ятою чаркою, а в дійсности це ніби й так; я бачу, я слостерегаю це на кожному кроці, і з переляку в очах стоять мені різнобарвні круги: то червоні, то сині, то білі, то жовті, то чорні... Але, що діяти, треба звикати до всього, і вимовляти слова на модерний кштат, бо може й справді в цьому всьому є зерно правди. Наприклад, на старому нашому клубі, ще на Володимирській, був напис „Родина“ і на нинішньому той самий напис стоїть—от же ж виходить не-наче ніщо й не змінилось, і коли я—це той самий, що стоїть зараз при клубному ганкові, то й заходати мні туди вільно. Іду як додому...

Коли ж ні, не пускають... Не-вже ж це через одне сте слово „наша“? А коли так, то виходить, що й наша—це зовсім не наша, і що родина це не родина, і що робила ми, на протязі довгих скорбних віків, діло одне тільки по формі, а змістом різне. А звідси всякій дійсно чесний, та справді культурній людині ясно стає, що я і вони це річ не тотожна, дарма ще вони мої тяжко мїлі брати, і що за прикладом Великого Кобзаря з їхнього „нашого“ своїм назвати ніколи навіть між иншим не може, бо така вже національна вдача моя, що присвоєння чужого вважає не тільки злочинством але ще й великим гріхом, хоча б яким б прекрасними словами прикривався цей учинок.

Павло Мазюкович.

Рух полонених.

„Гомельская Жизнь“ сповідає, що через це місто проходять одна з головних течій полонених. „Тут ми маємо хаотичний рух, стихійний, що перевертає на пугі всі перешкоди, знішує все, що тільки затримує хоча б на хвилину поворог в батьківщину“. Голова р-сійської місії Червоного Хреста С. П. Мазуренко сличив з цього приводу представників влади, громадських організацій, професійних спілок та політичних партій і зробив доклад про ту небезпеку, яка загрожуює м. Гомелю, як що не буде негайно вжито засобів для допомоги полоненим, яких має пройти через Гомель сотні тисяч. Звернувшись за допомогою й до німців, які зараз таки видали такого наказу:

„35-ая запасная дивизія“.

„В Гомельську мійську управу“.

„Мене повідомлено, що серед великоросів, що повертаються з австрійського полону та затримуються на короткій час у Гомелі, вмірає що дня багато людей, бо в зв'язку з своїм мизерним фізичним станом вони не можуть перенести всіх митарств своєї подорожі. Приймаючи на увагу, що до цієї пори місто нічого не зробило задля того, щоб допомогти цій біді, яка загрожуює великому небезпекою так на селенню, як і німецьким військам, а наказую Гомельській мійській управі негайно ввезти в розпорядження по-вітов-то старости суму в 200.000 карб., щоб усунути небезпеку хоча б у самій необхідній формі.—Начальник дивізії ген-лейтенант фон-дер-Бекке“.

Оперативна сводка штабу головнокомандуючого українською й північною арміями за 26-е листопада.

Становище на фронті під Київом полегшало для нас. Ворог був змушений увільнити район села Білгородка, лишивши на волі бою 50 трупів і віддавши в руки наступаючих 14 полонених, 4 самострїля, наше військо вдало діяльність розвідних партій на протязі цілого дня приковувало повстанців до їхнього фронту.

Генерал-квартирмейстер (підпис).

Хроніка.

Вчора його ясновельможність пан гетьман був у Володимирському соборі на павахіді по загинувших в бою з петлюрівцями 33-х офіцерах.

Після павахіді відбулись урочисті похорони, на яких були присутніми вищі предтавнік військовій і громадській владі. На домовини покладено багато вінків.

Ввечері Петлюри. З слів мешканця Білої-Церкви „Вечер” переказує:

У Білій Церкві січовиків не більше 800 чоловік на ст. Фастов—коло 1.000 з трьома гарматами і на ст. Мотовилівка—100 чоловік з однією гарматою. Таким чином взагалі січових стрільців мається 1.500—2.000 з 4—6 гарматами. В бою під Мотовилівкою було вбито 75 січовиків і поранено 135.

Сам Петлюра і начальник його штабу Осейчук перебувають на ст. Бобринській.

Чи братиме Петлюра Київ? Як переказує „Вечер”, Петлюра видав наказ, у якому заявляє, що він зрікається вступити в Київ, бо вважає захоплення української столиці для себе неістотним.

Представники німецького союзу І. Кістяківського. Учора два представники ради німецьких депутатів були прийняті міністром внутрішніх справ Іг. Кістяківським.

Вони звернулись до міністра за інформаціями в справі загального становища на Україні. П. міністр дав німцям відповідні інформації.

Новий головнокомандуючий. Учора вранці новоназначений головнокомандуючий кн. О. М. Долгорукий вступив у виконання своїх обов'язків.

Учора ж він був у гетьманських дворці, де й пробув досить довго.

Правління Дніпро-Сіузу у Києві. Українське т-во „Просвіта” в с. Мадунівці новомосковського повіту надіслало такого листа.

Хвальне Товариство. На залик мануїлівської робітничо-селянської „Просвіти” на Катеринославщині допомогти збудувати власну хату,—першим одгукнулось ваше товариство, пожертвувавши 5000 карбованців. За що щиро дякую, за це підтримання нашої „Просвіти” в тяжку годину, мануїлівська „Просвіта” висловлює найсердечнішу подяку високошанованому товариству „Дніпросоюз”.

Крім цього матеріального прибутку, наше товариство придбало певність, що його справна праця оцінюється тими, хто стоїть на ґрунті культурного відродження нашої страдницької України, її незалежності і добробуту українського працюючого народу. Ми певні, що загальними силами збудуємо кращу долю і що доля наша не загине, поки на чолі нашого національного руху будуть стояти такі міцні організації, як хвальне товариство „Дніпросоюз”.

З глибокою повагою голова товариства (підпис).

До овір України з Мубанню. Учора в міністерстві закордонних справ підписано економічний договір України з Кубанським краєм Текст договору буде поданий в „Н. Р.” завтра.

Договір України з Грузією. При міністерстві харчових справ відбуваються зараз наради представників України і Грузії в справі заключення між обома державами торговельно-економічного договору.

По Україні.

Гімназія на селі. Заходами волостного земства відкрито в с. Сурсько-Михайлівці гімназію в складі 5 класів. Гімназія міститься в гарному власному будинку, який спішно поставлено коштами тамошніх селян.

Будинки „Просвіти”. Департамент позашкільної освіти запропонував багмутській міській управі оддати вільний будинок місцевій „Просвіті”. Однак міська управа досі ще будинку не звільнила і представникам „Просвіти” сказала, що ніби то розпорядження про передачу будинку досі не одержала.

В Бересті. Заходами аматорського гуртка влаштовано виставу „Наталка Полтавка”. Українці київського передмістя заснували т-во „Просвіта”.

Проти війська. Командант Чернігова заборонив продавати алькогільні напитки у всіх скарбових і приватних крамничках. За невиконання наказу—винуватці караються штрафом 3000 карбованців або 3 місячною тюрмою і закриттям підприємства.

З'їзд учителів українознавства. В Чернігові скликається незабаром з'їзд учителів українознавства всіх повітів губернії.

Курси для дорослих. Чернігівська міська управа відкрила вечірні курси для дорослих.

— Телеграма всеукр. союзу земств до голови управи. Харків, губ. земство, голові управи. Управа всеукраїнського союзу земств здигована безтактністю й громадською невикористаністю вашою, що виявилась в образі на території вільного українського народу пам'яті його генія Шевченка. Гадаємо, що ви посоромитесь свого вчинку і скасуєте ваші розпорядження. Голова Всеукраїнського союзу.

— До чернігівської філії Національного Союзу вступили ще представники від слідувачів українських організацій: чернігівського гуртка української активної молоді і батьківського комітету чернігівської української гімназії. В склад філії таким чином зараз входять представники від 9-ти українських організацій м. Чернігова.

В найближчому часі чернігівська філія Союзу улаштує в Чернігові ряд лекцій. Першу лекцію має оголосити член київського Нац. Союзу, голова закордонної комісії п. Микола Шаповал.

Незабаром відбудеться 2 великих концерти: в пам'ять М. Лисенка і концерт хору юнацької спілки під управлінням пан-отця Ступницького на користь Національного Союзу.

В чернігівській філії Національного Союзу піднято питання про видання щоденної української газети в м. Чернігові. Вирішено приступити до реального переведення цього в життя.

В м. Чернігові відкрилось і почало функціонувати бюро чернігівської філії Нац. Союзу, яке міститься в губернській земській управі в помешканні земської газети і буває відкрито щодня від 2 до 3 годин.

Голова президії філії Нац. Союзу І. О. Коновал виїхав до столиці на з'їзд „Просвіт”.

На одному з останніх засідань філії Нац. Союзу заслухано доклад про київський Нац. Союз члена президії чернігівської філії Союзу Миколи Шрага. Були оголошені всі останні постанови центрального комітету і декларація його в справі формування кабінету.

Чернігівська українська юнацька спілка випустила відозву до братів-юнаків, в котрій закликає юнаків до праці на користь рідної справи, до об'єднання і до вступу в юнацьку спілку. Закінчується відозва закликом: Браття юнаки! будьте вірними

синами свого народу, свого рідного краю, а не зрадниками його. Дяка і шана робітникам ширим, сором недобалим усім”.

На засіданні 4-го листопада в чернігівській філії Нац. Союзу обговорувалась справа організації збору на Чернігівщині на користь національного фонду. Остаточне рішення про час і форми улаштування збору будуть винесені на слідуючих зборах.

На тому ж засіданні була звернута увага філії на те, що в останні часи майже всі урядові офіційні папери й оголошення видаються на одній російській мові, що до цього часу на адміністративних і громадських установках ще висять написи на російській мові, що російська мова є також єдиною на табличках з назвами вулиць і т. д.

Це з'являє є неприродним в губернському місті Української Держави і на це філія своєю постановою звертає увагу громадян і відповідних громадських і урядових установ.

З'явилась відповідь чернігівської повітової земської управи на протест філії. З приводу невідповідного призначення на посаду завідуючого шкільними справами в чернігівському повіті антиукраїнця п. Гофмана.

Відповідь написана в цілком недопустимому тоні.

— Доромична лінія. В аптеках Радомисльськ. пов. на Київщ. в м. Іванків, Горностайполі, Чернібилі дуже збільшена ціна на ліки, так: порошок аспіріна 5 грам. коштує півтора—два карб., порошок від кашлю—1 карб. 50 коп., маленька пляш. нашатиру, іоду чи скипідару 3—5 карб. і т. и.

— Катеринославська губ. зем. управа прохає негайно асигнувати 500.000 карб. для допомоги військ. полоненим.

— Полтавськ. відд. піклування сліпих прохає д-т опікування перевести кредит на утримання школи сліпих.

— Роківнин Ураїнбанку. В Катеринослав'ї відбулись урочисті роковини існування „Українського Народного Кооперативного Банку”.

— Ремізиція прядива. У Новосібіківському союзі кредитових і ошально-позичкових товариств німецькою владою реквісовано 4 1/2 тис. пуд. прядива. Правління союзу вживає всіх заходів до скасування наказу про реквізицію.

— Катеринославська губ. зем. управа прохає негайно асигнувати 500.000 карб. для допомоги військ. полоненим.

— Полтавськ. відд. піклування сліпих прохає д-т опікування перевести кредит на утримання школи сліпих.

— Роківнин Ураїнбанку. В Катеринослав'ї відбулись урочисті роковини існування „Українського Народного Кооперативного Банку”.

— Ремізиція прядива. У Новосібіківському союзі кредитових і ошально-позичкових товариств німецькою владою реквісовано 4 1/2 тис. пуд. прядива. Правління союзу вживає всіх заходів до скасування наказу про реквізицію.

— Катеринославська губ. зем. управа прохає негайно асигнувати 500.000 карб. для допомоги військ. полоненим.

— Полтавськ. відд. піклування сліпих прохає д-т опікування перевести кредит на утримання школи сліпих.

— Роківнин Ураїнбанку. В Катеринослав'ї відбулись урочисті роковини існування „Українського Народного Кооперативного Банку”.

— Ремізиція прядива. У Новосібіківському союзі кредитових і ошально-позичкових товариств німецькою владою реквісовано 4 1/2 тис. пуд. прядива. Правління союзу вживає всіх заходів до скасування наказу про реквізицію.

— Катеринославська губ. зем. управа прохає негайно асигнувати 500.000 карб. для допомоги військ. полоненим.

— Полтавськ. відд. піклування сліпих прохає д-т опікування перевести кредит на утримання школи сліпих.

— Роківнин Ураїнбанку. В Катеринослав'ї відбулись урочисті роковини існування „Українського Народного Кооперативного Банку”.

— Ремізиція прядива. У Новосібіківському союзі кредитових і ошально-позичкових товариств німецькою владою реквісовано 4 1/2 тис. пуд. прядива. Правління союзу вживає всіх заходів до скасування наказу про реквізицію.

— Катеринославська губ. зем. управа прохає негайно асигнувати 500.000 карб. для допомоги військ. полоненим.

перією, прийнявши в свої межі румунський край. Весь народ мусять брати участь у громадському житті держави, але влада мусять бути децентралізована. Повітові та волостні земства повинні мати повну автономію. Всі державні справи мусять бути вирішені в найближчому часі. Земельне питання розв'язується згідно з думкою сфатулерія. Уряд повинен допомагати людині світлом, оджею, насінням та всім потрібним. За це повітове земство обіцяє допомагати центральному уряду при вирішенні державних справ.

Настрій у Севастополі. СЕВАСТОПОЛЬ, 25. В місті піднятий настрій.

Представництво Росії. ЯСИ, 25. На конференції дово обговорювалось питання кандидатів представництва Росії на марному конгресі. Всі вішлися на Сазонові й Нератові. Кандидатуру Мілюкова одкинуто з огляду на непопулярність в армії Денікіна. Кандидатури Пєрасова, Терещенка одкинуто з огляду на участь їх в приборканні разом з Керенським Корніловцями. Конференція одголосно згодилась, що треба вжити негайних заходів по справі постачання добровільній армії набоїв і військових припасів.

Одставна управа. СИМФЕРОПОЛЬ, 25. Весь склад губернської земської управи виявив на земському зібранню, що він подається в одставку. Переведено нові вибори управи. Головою знову обрано князя Оболенського, членами управи обрано Кліпіна, Вобровського, Вабкова, Іванова. Більшість із них кадети.

Англійський контр-міноносець. ОДЕСА, 26. Приїхав контр міноносець під англійським прапором під назвою „Бівер”. На ньому приїхав надісланий Яскою нарадою делегат, котрому доручено було прискорити приїзд союзників в Одесу, вважаючи на тривожне становище.

Перед приїздом союзників. ОДЕСА, 26. У Воронцовському палаці при участі представників прокуратури, мирових суддів та муніципалітету відбулася нарада в справі виволочення осіб, заарештованих попередньою адміністрацією з політичних мотивів. Багато справ розглянуто. Визвільнено понад шістьдесят осіб.

Одеська міська дума. ОДЕСА, 26. Вчора вночі робітничі організації і професійні спілки звернулись до французького консула Енно, закликаючи його про потребу відновлення демократичної управи і забезпечення недоторкості особи та виволочення всіх політичних в'язнів. Між Енно і сені рен-конвентом демократичної міської думи, а також представниками робітників сьогодні відбулася нарада, котра задовольнила ці домагання. Сьогодні-ж о першій годині дня командир корпусу на підставі постанов, що прийняла нарада Енно з представниками організації, видав наказ, котрим відновляється міська дума з генералом Саньковим на чолі в її попередніх правах. Наказ кінчається закликом людині до спокою.

Допомога полоненим. КРЕМЕНЧУК, 26. Товариство заводчиків і фабрикантів асигнувало на потреби військових полонених сто тисяч, залізнична адміністрація 50 тисяч, центром 40 тисяч карб. Спілка споживачів товариств організувала в повіті збір оджеи й харчів. Професійні спілки служачих і робітників організують самостійно комітет допомоги на кошти одиоленного заробітку.

Московські журналісти. КАТЕРИНОДАР, 21. (Затримано дорожі). Вийшло перше число демократичної газети „Голос Народу”. Цими днями під редакцією Лембіча вийде газета „Слово Росії”. Газету будуть видавати московські журналісти.

Допомога бранцям. РОМНИ, 26. З ініціативи міської управи відбулась нарада по організації допомоги російським військово-полоненим, що вертаються на батьківщину. Комітет звернувся до Полтавської контори державного хлібного бюро з проханням дати хліба для військово-полонених зверх кількості визначеної для населення Лохвицького повіту та інших. Ухвалено організувати збір по підписним листам і кружочний збір. В нараді брали участь представники союзу домовласників, союзу кредитових товариств, союзу споживачів товариств, професійних союзів та інших.

Міська управа. РОМНИ, 26. Весь склад міської управи подав повітовому старостві прохання в одставку.

Постанова ради нім. солдатських депутатів. РІВНО, 26. Оголошено обов'язкову

постанову центрального совіта німецьких солдатських депутатів, у якій забороняється розповсюдження нагазів і оголошень з поклянами до мобілізації та озброювання. Особи, котрі мають такі накази, повинні здати їх німецькій комендатурі, під погрозою п'яти років тюрми. Переховування зброї без дозволу забороняється під погрозою п'яти років заслання.

Мобілізація. КРЕМЕНЧУК, 25. Оголошено мобілізацію офіцерів та юнкерів, відкрито прийом добровольців.

Всякі звістки. „Християнські вчання”. Подаємо за газетою „Мир” № 5, декілька доказів про „християнські” та „культурні” вчинки поляків на Холмщині і Підляшшю:

В селах Ганські і Збероске поляки розбили двері в церкві та поклядали всі річи з неї. У вождавській комендатурі ключі майже од всіх церков є у „солтисів”. З церкви с. Брус зірвали „павука”, викинули іконостас і пересвятляли на костел. Та сама судьба стрінула церкві в с. Ополе, Мутвиці, Косинь і Довгобородах. Церкву в с. Рожанка замінено на костел. Дещо про агітацію: В с. Брус 8 нед. по Сош. св. Духа польський ксьондз проповіді говорив: „Тут жадної України бути не може, тут була Польща і буде...” і т. д. В с. Сібіничі, кобринського пов. польський ксьондз агітує проти української школи. Говорить, що тут буде Росія, і що уряд російський каратиме тих, хто посилає своїх дітей в укр. школу.

Військ. полонені на кордоні Польщі й Німеччини. На кордоні Польщі й Німеччини скупилось біля 800.000 військ. полон. українців і великоросів.

Вісти з Галичини. Харчування Львова. Харчовий уряд міста Львова видав залик до людині Галичини, жадаючи, щоб доставляла продукти до Львова не синарськими на мить і провадилась систематично й організовано. На чолі харчових установ поставлено по місяцях комісарів (начальників громад) і надано їм право реквізиції.

Мандрівка народів. У статті під таким заголовком „Діло” подає цікаві відомости про стихійний рух бранців з Німеччини й Австро-Угорщини. Як відомо, центральні держави задержували бранців з колишньої царської імперії, бажачи не вичистити з своїх рук робочої сили. В самій Австро-Угорщині було понад 600.000 чоловік українських та російських бранців. Тепер ця величезна фаланга бранців і голів людей ринула до рідного краю. А на нещасть їх шлях проходить через Галичину. З Угорщини на сунуть на Стрий усе нові поїзди з бранцями; більшість же простежить шляхи гостиницями й по дорозі заливає галицькі села, просици милостині або й силою здобуваючи собі поживу. З голоду гинуть бранці десятками і в поїздах і по шляхах. Евакуюція бранців набирає дуже хаотичного й неупорядкованого характеру. Трьома шляхами—Радивилів, Волочеська й Новоселія напливають маси бранців. У тих районах зібралось їх сила, багато тивняється на залізничних станціях у Галичині, а ще більших транспортів сподіваються з Угорщини. Між бранцями безупинні сутички які часто кінчаються вбиваю. Газета закликає правительство Західно-української держави взяти цю справу під особливу увагу.

Супротивна хвиля. На зустріч бранцям сунула з сходу через Галичину друга людська хвиля—демобілізоване австрійське військо. Вважаючи на безлад у цій демобілізації, колишня військо сбернулось у дезорганізовані купи, що розстроюють рух по залізничних і чиять прикрості людям. Уряд західно-української республіки подбав, щоб упорядкувати цей рух і ввести його в береги. На кордоні всі військової частини бувшої австрійської армії примушено скласти зброю, а далі їх, не гаючи, пезвозять через Галичину до рідних місць. Цим зведено цю супротивну хвилю до певного ладу і тепер лихі наслідки її вже зменшено.

Регістрація офіцерів. Державний секретаріат західно-української республіки оповістив наказ по подання списків усіх офіцерів та унтер-офіцерів українського війська, щоб поділіти їх систематично по військово-частинах.

Протест проти румунської окупації. Правительство з-української республіки видало протеста проти окупції румунським військом Буковини. Політично адміністративний лад у Буковині воки що лишився без одмін.

Регістрація офіцерів. Державний секретаріат західно-української республіки оповістив наказ по подання списків усіх офіцерів та унтер-офіцерів українського війська, щоб поділіти їх систематично по військово-частинах.

Протест проти румунської окупації. Правительство з-української республіки видало протеста проти окупції румунським військом Буковини. Політично адміністративний лад у Буковині воки що лишився без одмін.

Регістрація офіцерів. Державний секретаріат західно-української республіки оповістив наказ по подання списків усіх офіцерів та унтер-офіцерів українського війська, щоб поділіти їх систематично по військово-частинах.

ТЕЛЕГРАМИ.

(Об Українського Державного Телеграфного Агентства.)

Відповідь у справі постачання харчів Німеччині.

БЕРЛІН, 25. (Офіційний). Німецький уряд через руки швейцарського уряду одержав таку відповідь американського статс-секретаря Лансінга в справі постачання Німеччини харчів.

На спільному засіданні обох палат конгресу президент Сполучених Штатів одвадцятього листопада заявив, що представники урядів союзних держав на засіданні військової ради у Версалі прийняли одголосно постанову вжити всіх можливих у сучасних обставинах заходів для забезпечення людині центральних держав харчовими продуктами і для поліпшення скрутного становища, що загрожувє життю людині центральних держав майже скрізь, а також, що негайно буде вжито всіх заходів для систематичної допомоги, подібної тій, котру робили Вельгії. Далі Вільсон висловив надію, що здається залобити небезпечі голоду людині центральних держав використанням готових суден, котрі тепер під сенвстром у союзних гаванях, чим поліпшиться можливість для людині використати всі сили й увагу на виконання великих і повних труднощів завдань політичного будівництва нових форм держави, котрі скрізь перед нами.

В такому напрямі президент уповноважує мене сповістити про те, що він готовий обговорити постачання Німеччини харчовими продуктами й негайно ж узятись за цю справу разом з урядами с юзних держав з умовою, що він дістане гарантію, що Німеччина підтримуватиме норми громадського порядку й нададі, а також гарантії справедливого поділу харчових продуктів між людинію.

Лансінг.

Вільсон у Франції

АМСТЕРДАМ, 26. По повідомленню Гаваса президент Вільсон приїде до Франції 12-го грудня.

Згода німців з поляками. БЕРЛІН, 25. Між членом викон. комітету Ледебуром та делегатами

східних солдатських рад, що до погодження непорозуміння між німцями й поляками, вироблено таку згоду: польський уряд повинен по можливості, сприяти перевозці додому німецького війська, котре ще є в Польщі, прискоривши його вивоз, так само частин, котрі є вни на Україні. Німецький уряд із свого боку мусять послати на батьківщину польські частини австрійського корпусу, що б'ються в Балзас-Логаринні, та як найскоріше надіслати додому законтрагованих польських робітників.

Продовження строку перемир'я. РОТЕРДАМ, 26. В лондонських політичних колах сподіваються продовження строку перемир'я щоби дати можливість сторонам вести переговори про попередній мир, котрий можна заключити з початку лютого.

В бущій Австро-Угорщині. БЕРЛІН, 26. По повідомленню з Відня, чехи захопили всі німецькі краї Чехії а також всі чехословацькі краї Угорщини. По тих же самих відомостях, між Українською Національною Радою та Угорським Міністерством торгу та промисловости відбулась згода, що дала для обох сторін гарні наслідки. Головні перешкоди з за недовстачі вугілля. По повідомленнях газет поляки збирають військо, щоб зайняти угорські комітати Арва й Шопеш.

Візд Людendorфа у Швецію. БЕРЛІН, 25. По повідомленню „Frankfurter Zeitung” генерал Людendorф поїхав у Швецію

Коли почнеться мірова конференція. БАЗЕЛЬ, 25. Агентство Гаваса сповіщає з певних джерел, що переговори про попередній мир можуть початись не рашіш січня. Підписати протокол навряд чи можливо до кінця лютого.

Домагання Бесарабії. КИШИНІВ, 26. Кишинівське повітове земське зібрання обрало делегацію до румунського короля, доручивши їй доложити про такі побажання: Румунія мусять бути великою, дужою ім-

перією, прийнявши в свої межі румунський край. Весь народ мусять брати участь у громадському житті держави, але влада мусять бути децентралізована. Повітові та волостні земства повинні мати повну автономію. Всі державні справи мусять бути вирішені в найближчому часі. Земельне питання розв'язується згідно з думкою сфатулерія. Уряд повинен допомагати людині світлом, оджею, насінням та всім потрібним. За це повітове земство обіцяє допомагати центральному уряду при вирішенні державних справ.

Настрій у Севастополі. СЕВАСТОПОЛЬ, 25. В місті піднятий настрій.

Представництво Росії. ЯСИ, 25. На конференції дово обговорювалось питання кандидатів представництва Росії на марному конгресі. Всі вішлися на Сазонові й Нератові. Кандидатуру Мілюкова одкинуто з огляду на непопулярність в армії Денікіна. Кандидатури Пєрасова, Терещенка одкинуто з огляду на участь їх в приборканні разом з Керенським Корніловцями. Конференція одголосно згодилась, що треба вжити негайних заходів по справі постачання добровільній армії набоїв і військових припасів.

Одставна управа. СИМФЕРОПОЛЬ, 25. Весь склад губернської земської управи виявив на земському зібранню, що він подається в одставку. Переведено нові вибори управи. Головою знову обрано князя Оболенського, членами управи обрано Кліпіна, Вобровського, Вабкова, Іванова. Більшість із них кадети.

Англійський контр-міноносець. ОДЕСА, 26. Приїхав контр міноносець під англійським прапором під назвою „Бівер”. На ньому приїхав надісланий Яскою нарадою делегат, котрому доручено було прискорити приїзд союзників в Одесу, вважаючи на тривожне становище.

Перед приїздом союзників. ОДЕСА, 26. У Воронцовському палаці при участі представників прокуратури, мирових суддів та муніципалітету відбулася нарада в справі виволочення осіб, заарештованих попередньою адміністрацією з політичних мотивів. Багато справ розглянуто. Визвільнено понад шістьдесят осіб.

Твори П. Гулака-Артемовського

Видавництво „Січ“ № 1. Вид 2-ге Черкаси 30 стор. ц. 55 к.

Видавництва творів письменників бувають так звані „академічні“, в котрих збирають що тільки написав відповідний письменник, не звертаючи уваги на їх вартість, і видання, котрі мають на меті дати тільки кращі твори того чи іншого письменника. Що до „академічних“ видань творів українських письменників, то це ще не таке негайне питання для не такі тепер часи—це завдання майбутньої української академії наук. Інша річ видання добрих творів найкращих письменників—це не тільки справа цілком негайна, але й великої ваги, як один з засобів поширення національної свідомости й боротьби з брехливими вигадками про відсутність українського красного письменства.

Переходячи до виданих виданств „Січ“ творів П. Гулака-Артемовського, треба зазначити, що в цьому рязі ми маємо не певну збірку творів його, а лише добірні. На жаль, вибір творів зроблений цілком невдало. Відомо, що навіть найкращі письменники писали часами де-що таке, чого ніколи й самі зрікалися. Ще більш письменників, блиснувши кількома великої вартости творами, потім лише марно переводили папір. До таких письменників належить і Артемовський. І от „Січ“, замість того, щоб добре перевірити насіння, що заллзив нам Гулак, так його й сіє на ниву народню з сміттям. Чи ж не смішно, справді, „Пан Твардовський“, „Тягій та Чванько“, „Де-що про Гарасьна“, другий вірш „До Пархона“, „Соловей та Хівра“, „Писулька“, і чи варто поширювати серед народу такі твори? А разом з тим ми серед виданих творів Артемовського не бачимо його чудових перекладів поезій, його листа до Іванченко-Писаревої і т. ін., хоча б коротенького біографічно-критичного нариса, без чого значиння, наприклад, казки „Пан та собака“, яка зробила Гулакову славу, не буде цілком зрозумілим. Зовсім зайві епіграфи французькою, німецькою і латинською мовою—на віщо вони в виданні для широких верств читачів?

Ю. М.

Театр і музика.

Державний драматичний театр.
Державний драматичний театр розпочинає вистави в четвер 28 листопада драмою-феєрією „Лісова пісня“ Лесі Українки.

У виставі беруть участь п. Дорошенко Н. (мавка), Борисоглазова Г. (мати Лукаша), Ніжинська (Ганця), п. Паньківський (дід Лев), Замичковський (Лісовий), Каргальський (той, що греблі реє), Кречетов (Водяник), Тимощий (Лукаш), Александрів (перехелень) та інші.

Пісню ставить п. Кривецький.

Концерт художньої капели Г. М. Давидовського, призначений на 28 листопада в залі купецького зібрання, переноситься на 12 грудня.

Донеси.

С. МИРОВНА (Київ. повіту). Щоб поліпшити свій добробут, наше селянство поклопоталося через своїх уповноважених перед місцевим поміщиком Поповим, щоб продав селу—всій громаді свій маєток землі в розмірі 1000 десятин з недобами. Поміщик зразу незгожувався, але нарешті мусів уступити селянам 1,500 тисяч карбованців. Селяне зараз підписалися хто скільки візьме, той десятина, той дві чи три. Були такі, що й по 10 записали, але тоді, як мало хто вірив у купівлю зпершу, радіючи мовляв легко так прикупити землю. Але не так склалося як гадалися, бо записалось і багато, а грошей то було ові в де-яких мало, то більшість найбільшніх мусла одсочити, бо нема змоги платити. Це були справжні пролетарії в яких не було ні шеляга нетощо сотень карб. на цю купівлю і вони лишалися останнього заробку, з матку не тільки землі. Всякий запобігав лиш для себе. Таким робом заможні селяне склали за два рази 380 тисяч карб. в задаток тай одвели поміщику до Києва, а останній лишившись без ніякої надії і засобів до життя порішили прохати Григорівську сахарну ака орендує цю землю, дати їм гроші на цю землю, аби не купили її заможніші.

Сахарна, кажуть, згоджувалась на цю пропозицію і хоче допомогти на таких ніби умовах: щоб селянство доставши од сахарні ці гроші по 1000 карб. на десятину (бо 500 карб. ніби дає банок) вперед, оддав для сахарні в оренду цю землю на 7 років на оддержку. Селяне згоджуються на цю умову, їм дістається даремно земля, якому випадку селяне бідні дуже раді.

Зажошніці селяне, аби знайшли бідніші гроші, землю впускають для їх. На цьому ґрунті були ще й будуть великі суперечки селян з селянами одної верстви з другою. Інші бачучи таку земельну реформу, тільки собі підсміються з під вуса, мовляв такої і треба вам соціалістичної реформи. Слід би про це подбати.

Ф. Кисіль.

М. ЛІТИН, НА ПОДІЛЛЮ. В літинському повіті поки що існує демократична народна управа, на чолі з буншим сільським учителем. Окрім голови е в управі ще один член—і тільки. Немає—завідуючого відділом шкільної освіти. А вчительство літинського повіту дуже цікавиться українською школою. Українські курси, що відбулися для вчительства літинського повіту торік і цим літом у Винниці, дали значні наслідки. Мабуть через це міська влада повернула своє пильне око на вчительство літинського повіту взагалі і на окремих діячів з учительського гуртку особливо.

Н. А.

Дповіді.

Редактор Андрій Ніковський.

Д-р **Коломійцев** літ. офіція (906-914) з Київщини. Головіська. Зв. Пр. 11-115-7. —01127-8

Д-р **Чезняк**, спец. водолікарня для систем. лічення всякого роду полових хвороб. Вел. Житомирська 16, 9—2 та 5—9. 13—01199—2

Центральне Бюро передплати на всі українські газети і журнали, що раніш містилось в помещанні Центральної Ради знов розпочало свою діяльність. Бюро безпосередньо зноситься з акордонними українськими часописами, а на місцях по Україні має густу сітку власних агентів. Прийняті в передплату гроші, Бюро негайно передає до контор часописів. Комісії з 5 проц. за Büro відповідно дає Редакція журналу „ПІЛЯХ“ Адреса: Київ Мар.-Владимирська, 123, пом. 20 ред. жур. „ПІЛЯХ“ тел. 50-59. Відділ Бюро в Києві: Фундуківськ., 19 Княгари 121

Загублено посвідч. урца Мін. почт. і телегр. Прокоф'їва, вид. 28 бер. 1918 р під № 735. Літині надієс.

Украдено документ, виданий Київським повітовим по військовій повинности присутствієм на ім'я Леоніда Івановича Купківського. Прошу рахувати недієсним. 01214—1

Порадник дітям позашкільної освіти і домашнього виховання. Видавня Міністерства Освіти, ціна 3 руб. 50 к. Замовляти в книгарні Т-ва „Друкарь“, Київ, Хрещатик 50. —1387—3

ЗГУБЛЕНІ КАРТКИ на ЦУРОК на ім'я Олександра, Одарки, та Ольги Васюків, рахувати на дієсним.

СУШЕНА ГОРОДИНА:
Морква по 80 карб. за пуд.
Капуста „ 75 „ „
Буряк „ 65 „ „

Продається на складі Славська 16, з 10—2 годин дня.

Вийшла з друку нова книжка, видання дніпровського союзу споминич союзів України: Е. Егоров. рахівництво для сільських споминич товариш. 10 друкованих аркушів. Ціна 12 гривень (6 крб.). К оперативним установам, книгарням та складам звичайна звичка. Звертатись на адресу видавничого відділу ДНПРОСОЮЗУ Київ, Інститутська, 4, кім. 43. Без завдатку і накладного платові нікому не всилаються. 3—1228—1

Громадяне-Українці!

Кожний із Вас повинен мати в своїй хаті громадянськ-кооперативні **КАЛЕНДАРІ** на 1919 рік, видання ДНПРОВСЬКОГО СОЮЗУ Сполжених Союзів України.

Одринний—порадник на кожний день. Настольний-книжка—порадник на цілий рік. **Кишеньковий „Товариш“**—справочнич-порадник на всякий час. Кожний листочок календаря, кожний рядок друкований несе під рідну стрічку, в найтоварні заступки Землі Нашої добру пораду, слово науки, знання, слово утих—розваги і світло культурно-національн. свідомости.

ГРОМАДЯНЕ!

Читайте тільки свої **КАЛЕНДАРІ**—через світло знання, рідном мовою здобутого швидче, ясніше пізнаєте себе, пізнаєте світ, свої та чужі болі й радости, надії і сподівання! **ВИМАГАЙТЕ СКРІЗЬ КАЛЕНДАРІВ ДНПРОСОЮЗУ!** 1375—9

„ПІЛЯХ“ орган незалежної думки

місячник літератури, мистецтва і громадського життя. Рік видання другий. „ПІЛЯХ“ має відділи: літературний (поезія, есеї, новели, оповідання, повісти романа, драми, рецензії і т. п.); мистецький (статті про музику, малювання, театр і ін.); публіцистичний (статті на загальні теми); науковий (статті по історії, філософії, мові і ін.).

СПІВРІВНІВНИКИ: О. Агієнко, В. Алешко, Х. Алчевська, М. Білашевський, В. Верховинець, М. Вороний, проф. О. Грушевський, М. Жук, Г. Журба, В. Зайковський, Й. Зоранчук, П. Кармалюк, О. Ковалевський, Х. Коломийцев, С. Крип'як, проф. А. Крип'як, А. Кудрицька, М. Левитський, І. Лиза, В. Липинський, Х. Майстренко, Я. Мамонтов, О. Назарук, О. Омель, Т. Осалця, В. Отамановський, В. Павловський, В. Підгорський, В. Пінета, І. Приходько, В. Ризниченко, М. Рильський, М. Рудницький, Я. Савченко, В. Самійленко, О. Святкогор, О. Слісаренко, В. Тарноградський, проф. Ф. Тимченко, П. Тичина, М. Філашевський, Г. Хоткович, М. Чернявський, Г. Чупринка, С. Шелухин, М. Януш, О. Журлива, Н. Ковчак, М. Марковський та ін. Передплата—в конторі редакції: Київ, Маринська-Владимирська 123, п. 20. Вартість: річно—30 карб., 1/2 р.—16 карб., 1/4 р.—8 карб. Телеф. 50-59. Редактор-видавець Хведір Коломійцев. —1225—4

ТОВАРИСТВО „ЧАС“ у КИВІ продовжує на 1918 рік видання й приймає передплату на місячний критико-бібліографічний часопис

КНИГАРЬ ЛІТОПС УКРАїнСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА, (рік видання другий).

„КНИГАРЬ“ при участі відомих українських письменників і знавців з різних спеціальностей дає огляд кожного видання; оповідає про його зміст, зазначає його якість і ціну.

Часопис „КНИГАРЬ“ подає нові відомости про діяльність всіх українських видавців; оповідає про всі наміри і плани кожного видавництва; про всі книжки, що вийшли або мають вийти.

Ціна часопису „КНИГАРЬ“ з пересилкою на 1919 рік—24 карб.; на шість років—12 карб. Перші 16-ть книжок „Книгара“ за 1917 р. і 1918 р. всилаються за 18 карб. Оповістки видавництва по 1 карб. 50 к. за рядок.

Гроші на передплату надіслати по адресі: Київ, Володимирська 42, тел. 25—77. „ЧАС“, редакція „Книгара“.

Щоб не задержки в висилці, треба посилати з передплатою „Книгара“—необхідним справочником і порадиником для всіх осіб та інститутів, що купують або цікавляться книгами; особливо він потрібен для бібліотек, книгозбірень, земств, „Просвіт“, учительства.

Список співробітників „Книгара“:

Проф. Д. Ваталий, О. Вілхусько, Л. Бурчак, проф. М. Бурчак, О. Вечерницький, В. Волох, О. Волошин, Ф. Гавриш, П. Рай, М. Горленко, А. Грабовко, Мих. Гринченко, От. Грудницький, О. Діхтяр, В. Дога, Д. Дорошенко, О. Дорошкевич, Г. Дмитренко, проф. Дубський, В. Дубровський, П. Дубровська-Трикулевська, В. Дурдуковський, В. Дній, С. Ефремов, Г. Житцький, Д. Жученко, П. Зайцев, М. Зеров, Н. Ішунія, Т. Каракашевко, Ол. Кисельов, О. Кожевич, С. Кондр, В. Корольов, В. Корінь, Ол. Кошчидь, проф. А. Кримський, М. Кушнір, П. Лапін, М. Левинський, Ор. Левинський, М. Леонтович, П. Літвін, проф. Лобода, К. Лоський, О. Лотоцький, С. Лукасевич, М. Марковський, Ф. Магунський, К. Мафівич, П. Михайлович, К. Михайлів, О. Мицько, Ф. Могилевський, В. Модзалевський, А. Ніковський, П. Новак, О. Омель, М. Павловський, С. Палочкін, С. Пелюра, В. Петрушевський, П. Погорілко, П. Пожарський, В. Порш, В. Почочний, Д. Ревуцький, Л. Ревуцький, С. Русова, М. Садовський, проф. Іл. Свещицький, П. Синицький, Ю. Сірий, Ст. Сірополько, М. Сріблявський, В. Старий, Л. Стариченко-Чернявська, П. Стебницький, К. Степанко, О. Степанко, В. Стриженко, проф. Ф. Тимченко, Ю. Тищенко, О. Томашевський, П. Філіпович, О. Ходяцький, В. Хоменко, С. Чекасенко, М. Шаповал, проф. К. Широкій, О. Шульгина, Н. Шульгина Ішуня, А. Яковлів, А. Яринович, проф. Ярошенко.

Видавець—Т-во „ЧАС“. Редактор—В. СТАРИЙ 3—1220—2

ПЕРШЕ ПОВНЕ ЗІВРАННЯ ТВОРИВ **ТАРАСА ШЕВЧЕНКА** під редакцією Богдана Лепкого, в трьох томах під редакцією Богдана Лепкого, в трьох томах. Том I. а) Про життя й твори Тараса Шевченка, монографія В. Лепкого, а 88 малюнками; б) Кобзарь (до першого арешту) сторін. 544, важить 2 фунти 10 лівів. Том II. а) Кобзарь (від першого арешту), б) Варіанти. Том III. а) Драматичні твори, б) проза, в) поезія, г) пояснення і др. Все видання має бути закінчено до Різдва біжучого року. Том перший поступає у продаж ціна 12 крб. Склад видання: Книгарні Т-ва „ДРУКАРЬ“. Київ, Хрещатик ч. 50. —1356—2

6-й рік видання Приймається передплата на 1918 рік на щотижневий ілюстрований кооперативний часопис „КОМАШНІЯ“

Видання Київського Кредитового Союзу Кооперативних Установ. Часопис, як і раніш, має на меті поширювати ідеї кооперації поміж членами кооперативів і нашими громадянами, розробляти теоретичні і практичні питання кооперативного будівництва взагалі і на Україні зокрема, давати практичні поради по кооперативних справах і т. п.

ЧАСОПИС МАТИМЕ СПІДУЮЧИ ОДДІЛИ: 1) Передова (на біжучі кооперативне громадськ. теми); 2) Керівничі статті ПЕРЕВАЖНО ПО КРЕДИТОВИЙ кооперації; 3) Огляд діяльності кооперативів різних видів та їх союзів; 4) Економічні питання; 5) Фельетони на кооперативні теми; 6) Кооперація і земство; 7) Кооперація і культурно-просвітня праця; 8) Кооперація за кордоном; 9) Про що пишуть інші часописи; 10) Статті по правничих питаннях; 11) Про нові книги; 12) Хроніка біжучого життя; 13) Допиши з місць; 14) Запитання і відповіді; 15) Всичина; 16) Торговельні відомости; 17) Оповідки.

Кожна книжка „Комашні“ матиме не менш 32 стор. Передплата на рік коштує 12 карб., на 1/2 року 6 карб., на 1/4 року 3 карб. Адреса редакції і контори: Київ, Інститутська, 3, Київський Кредитовий Союз Кооперативних Установ. 3—1218—1

Приймається передплата на 1918—1919 шкільний рік на загально-педагогічний журнал „ВІЛЬНА УКРАїнСЬКА ШКОЛА.“

Журнал виходить щомісяця (окрім декількох місяців) при участі кращих українських і закордонних педагогічків сім. З огляду на ненормальні обставини видавничої справи передплата твердо не установа.

ПОКИ-ЩО треба прислати 15 карб. Зважаючи на тепершню дорожнечу й недостачу паперу, журнал друкується в обмеженій кількості, тому просимо ш. п. п. передплатників і особливо Нарадні Управи (застава) заздалегідь внести передплату. Плата за оповістки: стор.—100 карб., 1/2 стор. 50 карб., 1/4 стор.—25 карб. Журнал видає Всеукраїнська Учительська Спілка. Редагує Комітет. Відповідальний ред. ктор О. Дорошкевич. Адреса: Київ, Васюка, № 11, 2-й поверх. Продаються комплекти журналу за 1917/18 р. без числа 1-го (як розпродано) При колективній передплаті знижка 10%.

Видавнича Спілка „КНИГОЗВІРНЯ“

Редакція й Контора **Бессарабія 2** телеф. 24-01. Книгарня, Хрещатий 28, Книгарня і Краєра Номона Хрещатий 28. ПАСАЖ, Краєра Ніжя 28.

Бессарабія й Книгарня має великий вибір різних книжок та підручників. До відома губерніяльнх, повітових народних управ, учительських спілок „Просвіт“, кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад і всього свідомого українського громадянства.

Зважаючи на оглушливий стан нашого ринку й великі клопоти, яких приходить зважати кожну, набуваючи тих, чи інших книжок чи підручників, видавнича Спілка „КНИГОЗВІРНЯ“, пересилуючи одну тільки культурно-просвітну мету, пішла на зустріч всім одержувачам і абонентам.

Абонент Спілки не тільки уможливується від ріжних турбот і клопотів по закупівлі потрібних йому книжок, а ще й має такі права і привілеї:

- 1) Замовлення його виконується по-за торгов і без завдатку, при чому йому або абоненту, дається що найвища знижка;
- 2) Замовляючи книжки власного видання Спілки, абонент, одержує книжки за пересилку їх не платячи, позаяк пересилку книжок власного видання своїм абонентам Спілка приймає на свій кошт;
- 3) Замовляючи книжки чужого видання, тоб-то якіб не було книжки і надіслати при замовленні всі гроші, по вартості їх, надіслав, абонент, одержує книжки за пересилку їх не платячи, позаяк в таких випадках своїм абонентам Спілка пересілає книжки за свій кошт;
- 4) Купуючи книжки, в коморах і книгарнях Спілки, абонент користується знижкою не менш як 10% на книжки чужого видання і не менш як 30% на книжки власного видання, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартістю менш і карб.
- 5) Набуває вишукте право на книжки, які мають в продажу в обмеженій кількості, позаяк такі книжки будуть продаватись і викопатися тільки абонентам.
- 6) Замовляючи або купуючи улюбтовані Спілкою книгозбірні, абоненти крім звичайної для цього знижки, надається право виплачувати гроші на протязі цілого року, при чому при замовленні, чи купівлі книгозбірян зноситься тільки половина вартості їх, а решта виплачується в призначеній строки.
- 7) Одержувачи книжок до читання в книгозбірнях Спілки за половину платять за встановлену для оторожків.
- 8) Без жадної доплати до передплатної ціни передплатувати через посередництво Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межами, при чому Спілка гарантує справну виписку їх.
- 9) Дурно одержувати від Спілки ковідомження, про всі нові книжки, які виходять в світ.
- 10) Дурно одержувати відповіді на всі запитання, що до книгарського діла.

Абонентом Спілки може бути кожна особа чи інституція. Ціна абонемента 100 карбованців, які всилаються на один з біжучих рахунків Спілки, або надіславляться до контори Спілки. Негайно по одержанні грошей, контора Спілки всилає абоненту абонентського квитка, на якому зазначає всі обов'язання Спілки перед абонентом.

Абонент Спілки ніколи не починає себе звичайні і в любий час може одмовитись од послуг Спілки, при чому гроші (100 карб. вони повертаються). Заключуючи в число абонентів, абонент повинен надіслати до контори Спілки такі відомости: а) ім'я, по батькові й прізвище (чи назву інституції), б) своє службове чи соціальне становище, в) точну свою адресу (почтовою, г) адресу телеграфу і найближчу станцію залізничну.

Замовляючи книжки, абонент повинен посилатись на № абонентського квитка, а замовляючи книгозбірні, крім того ще й зазначити протязом скільки місяців він хоче виплачувати вартість їх, а купуючи книжки в коморах і книгарнях Спілки, чи одержуєчи їх до читання в книгозбірнях Спілки предплатити його.

З а з а н а н н я по уновноваженню Видавничої Спілки „КНИГОЗВІРНЯ“: Директор-репорядчик Я. САМОНЕНКО. Секретарь Н. БАГАТІВНА.

Видавниче Т-во „СІЯЧ“

Київ, Хрещатий 45. Черк си, Олександрівська 104

Вийшли в друку і маються на складі:

- 1) Др. Д. Донцов. „Культура Прогресізму“ 1 р. 40 к.
- 2) О. Діхтяр „Убогий Гірей“—60 к.
- 3) Л. Борзовиковський. „Зайка“—1 р. 40 коп.
- 4) Гр. Ковалевко.—Оповід. з укр. іст. для початкшкл.—3 р. 80 к.
- 5) Мод. Левинський.—Твори і т.—5 руб. 50 к.

Цими діями вийдуть з друку:

М. Гринченко.—„Наша рідна мова“. Читанка II частина. А. Берло.—„Укр. Граматика. Етимологія“ для середніх та вищепочаткових шкл.

На складі приймаються гуртові замовлення на СПІЛКИ, з українським написом на них та вересулами.

Книгарня та Просвітним з книжка 20% 4—1419—1

Друк акл. т-ва „Петро Варський у Києві Хрещатий № 40